50308 ـ اگر زنی قبل از چهل روز از نفاس (خون‌ریزی پس از زایمان) پاک شد غسل می‌کند و نماز و روزه را انجام می‌دهد

سوال

همسر من پانزده روز پیش از ماه شعبان زایمان کرده است. آیا او می‌تواند به مجرد بند آمدن خون‌ریزی نفاس و مطمئن شدن از پایان آن نماز بخواند و روزه بگیرد و عمره انجام دهد و تلاوت قرآن کند و دیگر تکالیف شرعی را انجام دهد یا حتما باید چنانکه برخی می‌گویند چهل روز صبر کند؟

پاسخ مفصل

الحمدلله.

جمهور علما از جمله ائمهٔ اربعه بر این رای هستند که نفاس حداقل زمان ندارد، یعنی هرگاه زنی خون‌ریزی پس از زایمانش تمام شد واجب است که غسل کند و نماز و روزه را به جای آورد حتی اگر پیش از پایان چهل روز بعد از زایمان باشد زیرا در شرع وقت مشخصی برای آن نیامده بنابراین به وجود آن [خون‌ریزی] مراجعه می‌شود که کم و زیاد است این را ابن قدامه (المغنی: ۱/ ۴۲۸) می‌گوید.

برخی حتی در این باره اجماع را نقل کرده‌اند. ترمذی ـ رحمه الله ـ می‌گوید: علما ـ از جمله اصحاب پیامبر صلی الله علیه وسلم ـ و تابعین و کسانی که پس از آنها آمدند بر این اجماع کرده‌اند که زن پس از زایمان چهل روز نماز نمی‌خواند مگر آنکه پیش از آن متوجه پاکی خود شود که در این صورت غسل می‌کند و نماز می‌خواند.

نگا: المجموع امام نووی (۲/ ۵۴۱).

از شیخ بن باز ـ رحمه الله ـ (۱۵/ ۱۹۵) پرسیده شد: آیا برای زن نفساء جایز است که در صورت پاک شدن قبل از چهل روز روزه و نماز و حج انجام دهد؟

ایشان پاسخ دادند: «بله، برای ایشان در صورت پاک شدن در چهل روز جایز است که روزه بگیرد و نماز بخواند و حج و عمره انجام دهد و برای همسرش رابطهٔ زناشویی با او اشکالی ندارد، پس اگر پس از بیست روز پاک شد غسل می‌کند و نماز می‌خواند و روزه می‌گیرد و همسرش برای او حلال می‌شود و آنچه از عثمان بن ابی العاص نقل شده که این را خوب ندانسته حمل بر کراهت تنزیه می‌شود که این اجتهاد ایشان ـ رضی الله عنه ـ بوده است و دلیلی ندارد.

اما صحیح آن است که اگر پیش از چهل روز پاک شود اشکالی [در انجام اعمال شرعی] نیست و پاکی او درست است اما اگر در عرض این چهل روز دوباره خون از او خارج شد صحیح آن است که این خون نفاس است اما روزه و نمازی که در حال پاکی انجام داده درست است و حجش نیز درست است و هیچ‌یک را مادامی که در هنگام پاکی انجام شده دوباره انجام نمی‌دهد».

در فتاوای انجمن دائم (۵/ ۴۵۸) آمده است:

اگر زن نفساء پیش از پایان چهل روز متوجه پاکی‌اش شد غسل می‌کند و نماز می‌خواند و روزه می‌گیرد و همسرش اجازهٔ جماع با او را دارد.

از انجمن دائم (۱۰/ ۱۵۵) همچنین دربارهٔ زنی پرسیده شد که هفت روز پیش از رمضان زایمان کرده و در رمضان روزه گرفته است. علمای انجمن چنین پاسخ دادند: اگر مساله چنان باشد که گفته شد و روزه‌اش در رمضان در حال پاکی (بدون خون‌ریزی) بوده روزه‌اش صحیح است و لازم نیست قضایش را به جای آورد.